

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фінансів і кредиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С.В. _____

« ____ » _____ 2013р.

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра напрямів:

6.030508 “Фінанси і кредит”,

6.030509 “Облік і аудит”,

6.030504 “Економіка підприємства”

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів напрямів 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030504 «Економіка підприємства». – 1 вересня 2013 року. – 18 с.

Розробник: к.е.н., доц.

Рудик Н.І.

Рецензент: к.е.н., доц.

Левицький В. В.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів і кредиту протокол № 1 від 5 вересня 2013 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доц.

Грудзевич І.Т.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № __ від __. __ 2013 р.

Голова науково-методичної комісії
Інституту економіки та менеджменту, к.е.н., доцент

Бегун С.І.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № __ від __. __. 2013 р.

© Рудик Н.І., 2013

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030508 "Фінанси і кредит", 6.030509 "Облік і аудит", 6.030504 "Економіка підприємства"

Нинішня ситуація характеризується глобальною трансформацією усіх країн світу до нового якісного стану, нового типу цивілізації. У світі нараховується понад 250 самостійних країн, котрі пов'язані найрізноманітнішими міжнародними відносинами, що вимагає співставлення або узгодження їхніх дій, прийняття спільних рішень. При цьому виникають досить складні проблеми, які можуть бути вирішені тільки спільними зусиллями більшості світової спільноти. Ці проблеми обговорюються, вивчаються і вирішуються певною мірою в ООН та її підрозділах, регіональні питання – у межах сучасних інтеграційних об'єднань, економіка окремих країн – державними і громадськими установами, науково-дослідними організаціями.

А для цього необхідні спеціальні знання у сфері міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин. У зв'язку з цим вивчення курсу "Міжнародна економіка" є дуже актуальним. Мета цього курсу – опанування теоретичних основ та набуття навичок аналізу процесів і тенденцій у галузі міждержавного економічного спілкування, отримання знань щодо умов, форм, методів та основних інструментів міжнародної економічної взаємодії. Об'єктивна необхідність вимагає поступової, неухильної інтеграції економіки України до системи міжнародного поділу праці, світових інтеграційних процесів. Тому набуті знання майбутніми економістами теоретичних основ і особливостей міжнародних економічних відносин сприятимуть формуванню стійких і надійних зовнішньоекономічних зв'язків нашої держави з усіма країнами світу.

Дисципліна "Міжнародна економіка" аналізує економічні відносини та дії економічних законів на міжнародному рівні, а також основи зовнішньоторгівельної, валютно-кредитної та виробничо-інвестиційної політики.

Предметом курсу "Міжнародна економіка" є економічні, організаційні, правові і соціальні питання та закономірності функціонування і розвитку міжнародної економіки.

Міждисциплінарні зв'язки:

Охоплюють сферу економічних наук, зокрема теорію економіки; історико-економічні науки (історію національного господарства); функціональні економічні науки (розміщення продуктивних сил, прогнозування та державне регулювання економіки, облік і аудит, статистику, фінанси, економіку праці та ін.); галузеві економічні науки (економіку національного господарства, транспорту, будівництва, сільського господарства тощо). Міжнародна економіка пов'язана з політекономією; основами підприємництва; галузевими економіками; економікою праці; організацією, нормуванням і оплатою праці; міжнародними економічними відносинами, валютно-фінансовими відносинами, організацією виробництва; фінансами підприємства; економічним аналізом; основами планування і макроекономічного прогнозування; бухгалтерським обліком; розміщенням продуктивних сил та іншими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістовних модулів:**

Модуль 1. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів: 4	0305 – "Економіка та підприємництво"	нормативна
	6.030508 - Фінанси і кредит, 6.030509 - Облік і аудит, 6.030504 - Економіка підприємства	
Модулів: 4	«Фінанси і кредит»	Рік підготовки: 2
Змістових модулів: 2		Семестр: 3
ІНДЗ: так		Лекції: 30 год.
Загальна кількість годин: 144		Практичні: 24 год.
Тижневих годин: аудиторних: 6 самостійної роботи: 6 індивідуальної роботи: 5	бакалавр	Самостійна робота: 48 год.
		Індивідуальна робота: 42 год.
		Форма контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** викладання дисципліни «Міжнародна економіка» є формування системи спеціальних знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності.

На досягнення зазначеної мети направленні такі **завдання**: вивчення сутності і тенденцій інтернаціоналізації економіки, форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів та середовища її розвитку, практичне здійснення і механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати і оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України.

Системний підхід до викладання курсу «Міжнародна економіка» уможливить формування належних знань та вмінь:

Студент повинен знати: поняття, зміст, завдання, принципи, сучасні тенденції розвитку світової економіки з метою виокремлення місця України в системі світогосподарських зв'язків.

Студент повинен вміти: визначити наукову проблему, узагальнювати інформацію, робити самостійні висновки щодо розвитку сучасних міжнародних економічних відносин, міжнародної економічної діяльності України.

- уміти творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначити проблеми й тенденції їх розвитку;
- використовувати одержані знання в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у світову ринкову економіку.

Курс містить 4 кредити та 144 години.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи формування та функціонування міжнародної економіки

Тема 1. Міжнародна економічна система

Предмет курсу “міжнародна економіка”. Об’єкт вивчення. Основними поняттями теорії міжнародної економіки. Міжнародна економічна система: сутність та структура. Основні елементи МЕС. Міжнародні економічні відносини.

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

Діяльність підприємств на міжнародному ринку здійснюється в таких формах: Експорт та імпорт товарів та послуг. Контрактні, коопераційні угоди (ліцензування, франчайзинг). Господарська діяльність за кордоном (науково-дослідницькі роботи, банківські операції, страхування, підрядне виробництво, оренда). Інвестиційна діяльність за кордоном.

Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг

Сутність міжнародної торгівлі та її роль в системі світогосподарських зв’язків.

Місце міжнародної торгівлі в системі міжнародних економічних відносин. Види сучасної міжнародної торгівлі. Методи міжнародної торгівлі.

Тема 4. Світовий фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок. Грошовий ринок. Обліковий ринок. Міжбанківський ринок. Валютний ринок. Фондовий ринок. Міжнародний ринок цінних паперів. Єврооблігації. Іноземні облигації. Облігації з плаваючою процентною ставкою. Облігації з індексованим відсотком. Облігації з нульовим відсотком. Конвертовані облигації. Акції. Євроноти. Єврокомерційні папери. Форвардний контракт. Ф’ючерсний контракт. Свop. Опціон. Варанти.

Інфраструктура міжнародного ринку капіталів. Форми міжнародного руху капіталу.

Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Форми іноземних інвестицій. Міжнародні інвестиції. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ). Портфельні інвестиції. Структура іноземних інвестицій. Поняття “ввезення капіталу” та “іноземні інвестиції”. Методи інвестування (через розвиток контрактних форм співробітництва; злиття і придбання підприємств; створення власних філій, дочірніх компаній, спільних підприємств). Контрактні (неакціонерні) форми інвестування (експорт-імпорт).

Ліцензування. Плата за ліцензію(роялті, одноразових платежів за ліцензію). Контракти на управління. “Проекти під ключ”. Спільне підприємництво. Основні причини формування стратегічних альянсів. Злиття і придбання. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Типи ВЕЗ. Транснаціональні корпорації.

Тема 6. Міжнародний кредит

Міжнародний кредит та його роль в міжнародних економічних відносинах. Принципи кредитування. Операції на світовому ринку капіталів. Функції міжнародного кредиту.

Фактори поширення кредитних відносин у міжнародній сфері. Форми та види міжнародного кредиту. Фінансові кредити. Товарні кредити. Валютні (грошові) кредити. Забезпечені кредити. Бланкові кредити. Овердрафт. Приватні кредити. Фірмові (комерційні) кредити. Банківські кредити. Урядові (державні) кредити. Кредити міжнародних фінансово-кредитних організацій. Змішані кредити. Фірмовий (комерційний) кредит. Вексельний кредит. Банківський зовнішньоторговельний кредит. Експортний кредит. Акцептний кредит. Акцептно-рамбурсний кредит. Факторинг та форфейтинг. Компенсаційні угоди. Єврокредити. Євровалютні ринки. Роловерні європозики. Відновлювані роловерні кредити. Роловер стэнд-бай єврокредит (роловерний кредит підтримки). Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), регіональні банки та валютно-кредитні організації ЄС – Європейський інвестиційний банк ЄІБ), Європейський фонд валютного співробітництва, Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР). Проблема заборгованості та можливі шляхи її розв'язання.

Тема 7. Світовий ринок праці

Виникнення і розвиток міжнародного ринку робочої. Сучасна структура світового ринку праці. Тенденції сучасного етапу розвитку людської цивілізації. Регіональні ринки праці.

Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки

Тема 8. Міжнародна трудова міграція

Міграція населення і міграція робочої сили. Суть і чинники міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції: кінцева, тимчасова, сезонна, маятникова, добровільна, примусова, робочих і спеціалістів. "Відплив умів", його причини, напрямки, кількісна та якісна оцінка. Формування і розвиток світових ринків робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Адміністративно-правове і економічне регулювання. Одно-, двостороннє, багатостороннє регулювання в рамках інтеграційних угруповань. Роль міжнародних організацій в регулюванні міграційних процесів. Міжнародна організація праці (МОП), її завдання, структура і напрямки діяльності. Соціальні аспекти міжнародної міграції робочої сили. Україна у світових міграційних процесах.

Тема 9. Світова валютна система

Структура сучасної валютної системи: національна, міжнародна (регіональна), світова. Міжнародні валютні відносини. Валютна система. Форма організації міжнародних грошових відносин; Валютна система країн ЄС Основні елементи національної і світової валютних систем. Поняття валюти та її класифікація. Конвертованість валюти. Класифікація видів валют. Національна валюта. Іноземна валюта. Міжнародна (регіональна) валюта. Вільно конвертовані валюти. Частково конвертовані валюти. Неконвертовані валюти. Валюта ціни контракту. Валюта платежу. Валюта кредиту. Валюта клірингу. Валюта векселя. Конвертованість валюти. Конвертованість за поточними операціями. Конвертованість за капітальними операціями. Повна конвертованість. Зовнішня конвертованість. Валютний курс. Функції валютного курсу. Фактори, що впливають на валютний курс. Вивіз капіталу. Види валютних курсів. Спот курс. Форвардний курс. Купівельна спроможність (сила валюти). Паритет купівельної спроможності. Валютний кошик. Міжнародні валютно-фінансові організації - інституціональний елемент валютної системи. Еволюція світової валютної системи.

Основні етапи створення світової валютної системи. Форми біметалізму. Форми монометалізму. Різновиди золотого монометалізму. Золотомонетний стандарт. Золотозлитковий стандарт. Золотодевізний стандарт. Девізи. Генуезька світова валютна система (1922р.). Криза валютної системи: поняття, види. Види валютних криз. Локальні валютні кризи. Валютний ринок і його структура. Структура валютного ринку. Валютне котирування і валюта котирування. Пряме

котирування. Непряме котирування. База котирування. Валютні операції на світовому валютному ринку. Види валютних операцій, що здійснюються на світовому валютному ринку. Становлення валютного ринку України. Розвиток валютного ринку в Україні впродовж першого десятиріччя незалежності.

Тема 10. Міжнародні розрахунки

Міжнародні розрахунки та їх основні форми. Суб'єкти: імпортери, експортери, банки. Зовнішньоекономічна угода (контракт). Ціна та загальна вартість угоди (контракту). Умови платежів. Правильність визначення валютно-фінансових умов. Найпоширеніші умови міжнародних розрахунків. Типи міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків (у напрямку спаду вигідності для експортера). Авансова оплата. Акредитив. Види акредитивів. Інкасо. Схема розрахунків по документарному інкасо. Банківський переказ. Розрахунки з використанням векселів і чеків. Банківський вексель. Комерційна тратта (переказний комерційний вексель). Банківський чек. Консигнація. Ризики, що виникають при міжнародних платежах.

Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага

Економічний зміст платіжного балансу та методологія складання. Платіжний баланс. Платіжний баланс на певну дату. Платіжний баланс за певний період (місяць, квартал, рік) підсумками його основних розділів може мати місце або активне сальдо, якщо надходження перевищують платежі, або пасивне, коли платежі перевищують надходження.

Активне сальдо платіжного балансу. Пасивне сальдо платіжного балансу.

Способи використання інформації платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Торговельний баланс. Баланс послуг та некомерційних платежів. Баланс руху капіталів і кредитів. Міжнародний рух підприємницького капіталу включає. Характеристика економічних факторів. Процес правки платіжного балансу. Платіжний баланс України.

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція.

Поняття та основні риси міжнародної економічної інтеграції та глобалізації. Передумови й умови її становлення як якісно нового рівня МЕН. Форми міжнародної інтеграції. Сучасні особливості процесів міжнародної економічної інтеграції. Особливості процесів міжнародної економічної інтеграції. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Європі. Європейський Союз (ЄС). Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). Умови і передумови загальноєвропейської економічної інтеграції. Північноамериканська асоціація вільної торгівлі (НАФТА). Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки, Азії, Африки. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Інтеграційні пріоритети. Внутрішньоекономічні фактори інтеграції. Зовнішньоекономічні фактори інтеграції: трансформація структури зовнішньої торгівлі; активізація іноземної інвестиційної діяльності; формування системи регулювання ЗЕД. Потенціал та проблеми створення вільних економічних зон.

Тема 13. Глобалізація економічного розвитку

Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Фінансова глобалізація. Глобальні проблеми. Сутність глобалізації. Причини формування глобалізаційних процесів. Процес інтернаціоналізації. Науково-технічний прогрес. Основні ознаки процесу глобалізації. Регіоналізація. Суперечливість процесу глобалізації.

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.

Основні політико-правові передумови інтеграції. Економічні передумови інтеграції. Основні соціально-культурні передумови інтеграції. Чинники впливу на інтеграційну мотивацію та політику України. Дія зовнішньоекономічних факторів інтеграції. Поле регіональних інтересів України. Формування інтеграційних пріоритетів національної економіки. Україна та ЄС тощо. Стратегічна мета України. Чорноморське економічне співробітництво - один з пріоритетів інтеграції України. Співробітництво України з країнами-учасницями СНД. Взаємовідносини України з євро регіонами «Карпати» та «Буг». "Євро регіон Буг." Основні галузі коопераційного співробітництва. Участь і позиція України в Центральноєвропейській Ініціативі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи формування та функціонування міжнародної економіки					
Тема 1. Міжнародна економічна система	10	2	2	3	3
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	9	2	1	3	3
Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг	11	2	2	3	4
Тема 4. Світовий фінансовий ринок	9	2	1	3	3
Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	10	2	2	3	3
Тема 6. Міжнародний кредит	12	3	2	3	4
Тема 7. Світовий ринок праці	9	2	1	3	3
Разом за змістовним модулем 1	71	15	11	21	24
Змістовний модуль 2. Особливості розвитку міжнародної економіки					
Тема 8. Міжнародна трудова міграція	10	2	2	3	3
Тема 9. Світова валютна система	10	2	2	3	3
Тема 10. Міжнародні розрахунки	10	2	2	3	3
Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	9	2	1	3	3

Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція.	12	3	2	3	4
Тема 13. Глобалізація економічного розвитку	11	2	2	3	4
Тема 14. Інтеграція України у світову економіку.	11	2	2	3	4
Разом за змістовним модулем 2	73	15	13	21	24
Усього годин	144	30	24	42	48

5. Теми практичних / лабораторних занять

№ з/п	Тема / Питання	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародна економічна система <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття світової економіки 2. Сутність і форми міжнародного поділу праці 3. Етапи становлення і розвитку світової економіки 4. Структура й основна характеристика сучасної світової економіки 5. Міжнародні економічні відносини. 6. Основні показники розвитку світової економіки 7. Критерії виділення підсистем у світовому господарстві. 8. Групи країн у світовій економіці 9. Класифікації країн за методикою Світового банку 10. Середовище міжнародної економічної діяльності 	2
	Тема 2. Міжнародна економічна діяльність <ol style="list-style-type: none"> 1. Експорт та імпорт товарів та послуг 2. Ліцензійні угоди 3. Франчайзинг 4. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки 5. Регулювання ЗЕД в Україні 	1
	Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжнародної торгівлі та характерні риси розвитку міжнародної торгівлі 2. Показники міжнародної торгівлі 3. Еволюція теорій міжнародної торгівлі. 4. Види сучасної міжнародної торгівлі 5. Методи міжнародної торгівлі. 6. Ціноутворення в міжнародній торгівлі. 7. Регулювання міжнародних торгово-економічних відносин. 8. Міжнародні правила Інкотермс 	2
	Тема 4. Світовий фінансовий ринок	1

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості функціонування та структура міжнародного фінансового ринку 2. Міжнародний ринок цінних паперів 3. Світові фінансові центри 	
	<p>Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини і суть міжнародного руху капіталу. 2. Форми іноземних інвестицій. 3. Транснаціональні корпорації 4. Вільні економічні зони та офшорні центри 5. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні. 6. Міжнародне інвестування у Волинській області 	2
	<p>Тема 6. Міжнародний кредит</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, форми та види міжнародного кредиту. 2. МВФ. 3. Група світового банку 4. Міжнародний борг України 5. Європейські регіональні валютно-кредитні організації (Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Європейський фонд валютного співробітництва (ЄФВС), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)) 	2
	<p>Тема 7. Світовий ринок праці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика демографічного потенціалу світу 2. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів 3. Демографічна ситуація та ринок праці в Україні 	1
	<p>Тема 8. Міжнародна трудова міграція</p> <p>Поняття міжнародної міграції робочої сили та етап її розвитку. Регулювання міжнародної міграції Демографічна ситуація та міжнародна міграція в Україні.</p>	2
	<p>Тема 9. Світова валютна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура сучасної валютної системи та її основні елементи. 2. Поняття валюти, конвертованість та валютний курс. 3. Еволюція світової валютної системи 4. Валютний ринок та його операції 	2
	<p>Тема 10. Міжнародні розрахунки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види міжнародних розрахунків та способи платежів. 2. Види документів при міжнародних поставках 3. Недокументарні форми розрахунків 4. Документарні форми розрахунків 	2
	<p>Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та структура платіжного балансу 2. Рівновага платіжного балансу 3. Державна політика коригування платіжного балансу України 4. Платіжний баланс України 	1

	<p>Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та форми міжнародної економічної інтеграції 2. Етапи формування ЄС 3. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Північній Америці (НАФТА) 4. Європейська асоціація вільної торгівлі 5. Асоціація Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС). 6. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) 7. Інтеграційні об'єднання Латинської Америки (Об'єднаний ринок країн південного конусу «Меркосур», Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ)). 8. Інтеграційні об'єднання Африки (Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС), Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК)) 	2
	<p>Тема 13. Глобалізація економічного розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства 2. Наслідки світових глобалізаційних процесів. 3. Форми прояву фінансової глобалізації 4. Класифікація глобальних проблем. 5. Міжнародне регулювання глобальних проблем 	2
	<p>Тема 14. Інтеграція України у світову економіку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Євроатлантична інтеграція України 2. Україна та Чорноморське економічне співробітництво 3. Співробітництво України з країнами СНД 4. Україна та ЄС 	2
	Всього:	24

1. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародна економічна система	3
2	Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	3
3	Тема 3. Світовий ринок товарів та послуг	4
4	Тема 4. Світовий фінансовий ринок	3
5	Тема 5. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	3
6	Тема 6. Міжнародний кредит	4

7	Тема 7. Світовий ринок праці	3
8	Тема 8. Міжнародна трудова міграція	3
9	Тема 9. Світова валютна система	3
10	Тема 10. Міжнародні розрахунки	3
11	Тема 11. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	3
12	Тема 12. Міжнародна регіональна інтеграція	3
13	Тема 13. Глобалізація економічного розвитку	4
14	Тема 14. Інтеграція України у світову економіку	4
	Разом	48

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна науково-дослідна робота має практичне спрямування та закріплює знання, отримані в ході лекційних та практичних занять. Робота є комплексною та потребує знань, вмінь та навичок із міжнародної економіки. На індивідуальну роботу виділено 42 години.

Робота виконується в письмовому вигляді. Робота повинна містити ґрунтовні пояснення до виконання студентом тих чи інших записів, а також повинна містити загальний висновок за роботою. Індивідуальна робота має складатися з одного питання зі списку (обсяг – близько 10 сторінок) і тестів за темою (8 тестів з 4 варіантами відповідей, з яких правильними можуть бути одна відповідь)..

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	7-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	4-6
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-3

Тематика індивідуальних робіт

1. Аналіз міжнародної торгівлі України (імпорт, експорт).

2. Зовнішньоекономічні відносини України з країнами ЄС.
3. Регулювання економіки України відповідно до вимог СОТ (сільське господарство, промисловість).
4. Співробітництво України та США (експорт, імпорт).
5. Аналіз динаміки розвитку основних експортних товарів та послуг України (товарна, географічна, обсяг, ріст).
6. Аналіз зміни основних позицій імпорту товарів та послуг в Україні.
7. Аналіз товарообігу та інвестиційного співробітництва України та Росії.
8. Аналіз стану та тенденцій розвитку імпорту та експорту послуг в Україні (у т.ч. туризм).
9. Україна в міжнародних рейтингах (індекс економічної свободи, індекс глобальної конкурентоспроможності, індекс сприйняття корупції).
10. Аналіз динаміки рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій в Україні.
11. Аналіз динаміки міжнародної ліквідності.
12. Аналіз взаємозв'язку стану платіжного балансу з курсами валют в Україні.
13. Аналіз взаємовідносин з НАТО України та Росії.
14. Аналіз динаміки іноземного інвестування в Україні протягом 2005-2013 років.
15. Відносини України з МВФ, Світовим банком та ЄБРР за період незалежності.
16. Аналіз динаміки зміни та структури зовнішнього боргу України.
17. Аналіз експортних операцій України протягом 2005-2013 років (географічна, товарна структура, динаміка тощо).
18. Динаміка імпортних операцій України протягом 2005-2013 років.
19. Інтеграційні процеси в Україні (СНД, ЄС, ОЧЕС тощо).
20. Особливості фінансової глобалізації та роль в ній України.
21. Розвиток ліцензійної торгівлі в Україні.
22. Офшорний бізнес в Україні.
23. Використання нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі в Україні.
24. Участь України у міжнародному фінансовому ринку.
25. Аналіз використання в Україні міжнародних цінних паперів.

8. Методи навчання.

У процесі викладання дисципліни встановлюється взаємозв'язок зі студентами, а також теоретичне та практичне закріплення матеріалу на основі використання наступних методів навчання:

- Інформаційно-рецептивний;
- Ілюстративний;
- Репродуктивний;
- Метод проблемного викладу;
- Евристичний.

9. Форми підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття світової економіки
2. Сутність і форми міжнародного поділу праці
3. Етапи становлення і розвитку світової економіки
4. Структура й основна характеристика сучасної світової економіки
5. Міжнародні економічні відносини.
6. Основні показники розвитку світової економіки
7. Критерії виділення підсистем у світовому господарстві.
8. Групи країн у світовій економіці
9. Класифікації країн за методикою Світового банку
10. Середовище міжнародної економічної діяльності
11. Експорт та імпорт товарів та послуг
12. Ліцензійні угоди
13. Франчайзинг
14. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки
15. Регулювання ЗЕД в Україні
16. Сутність міжнародної торгівлі та характерні риси розвитку міжнародної торгівлі
17. Показники міжнародної торгівлі
18. Еволюція теорій міжнародної торгівлі.
19. Види сучасної міжнародної торгівлі
20. Методи міжнародної торгівлі.
21. Ціноутворення в міжнародній торгівлі.
22. Регулювання міжнародних торгово-економічних відносин.
23. Міжнародні правила Інкотермс
24. Особливості функціонування та структура міжнародного фінансового ринку
25. Міжнародний ринок цінних паперів
26. Світові фінансові центри
27. Причини і суть міжнародного руху капіталу.
28. Форми іноземних інвестицій.
29. Транснаціональні корпорації
30. Вільні економічні зони та офшорні центри
31. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні.
32. Міжнародне інвестування у Волинській області.
33. Сутність, форми та види міжнародного кредиту.
34. МВФ.
35. Група світового банку
36. Міжнародний борг України
37. Європейські регіональні валютно-кредитні організації (Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Європейський фонд валютного співробітництва (ЄФВС), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР))
38. Загальна характеристика демографічного потенціалу світу
39. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів
40. Демографічна ситуація та ринок праці в Україні
41. Поняття міжнародної міграції робочої сили та етап її розвитку.

42. Регулювання міжнародної міграції
43. Демографічна ситуація та міжнародна міграція в Україні.
44. Структура сучасної валютної системи та її основні елементи.
45. Поняття валюти, конвертованість та валютний курс.
46. Еволюція світової валютної системи
47. Валютний ринок та його операції
48. Поняття і види міжнародних розрахунків та способи платежів.
49. Види документів при міжнародних поставках
50. Недокументарні форми розрахунків
51. Документарні форми розрахунків
52. Сутність та структура платіжного балансу
53. Рівновага платіжного балансу
54. Державна політика коригування платіжного балансу України
55. Платіжний баланс України
56. Поняття та форми міжнародної економічної інтеграції
57. Етапи формування ЄС
58. Особливості розвитку інтеграційних процесів у Північній Америці (НАФТА)
59. Європейська асоціація вільної торгівлі
60. Асоціація Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС).
61. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН)
62. Інтеграційні об'єднання Латинської Америки (Об'єднаний ринок країн південного конусу «Меркосур», Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ))
63. Інтеграційні об'єднання Африки (Економічне співтовариство держав Західної Африки (ЕКОВАС), Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК))
64. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства
65. Наслідки світових глобалізаційних процесів.
66. Форми прояву фінансової глобалізації
67. Класифікація глобальних проблем
68. Міжнародне регулювання глобальних проблем
69. Євроатлантична інтеграція України
70. Україна та Чорноморське економічне співробітництво
71. Співробітництво України з країнами СНД
72. Україна та ЄС

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

Засобами діагностики успішності навчання дисципліни «Міжнародна економіка» є:

- усне опитування;
- контрольна робота;
- розв'язання тестових завдань;
- економічний диктант;
- взаємне опитування;
- індз;
- самостійна робота;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з даного курсу студент може набрати двома способами: з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі екзамену та без урахування цих балів, але із здачею письмового екзамену. В першому випадку, якщо студент протягом семестру набрав 75 балів, поточна семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 балів)
- оцінки за індивідуальну роботу (10 балів)
- сумарна кількість балів за контрольні заходи (60 балів).

В другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 75 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються) визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 балів)
- оцінки за індивідуальну роботу (10)
- оцінки за письмовий екзамен (максимум 60 балів, з них по 20 балів за кожне запитання).

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточний контроль 40 балів														Модуль 3		Загал ьна кількі сть балів	
Модуль 1 (поточне опитування)													Мод уль 2				
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							(ІНДЗ)	МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14				
3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для екзамену
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
67-74	D	Задовільно
60-66	E	
1-59	Fx	Незадовільно

12. Список джерел.

1. Березовенко С. М. Кон'юнктура світових товарних ринків: підручник. / С. М. Березовенко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 271 с.
2. Зленко А. М. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. / за ред. В. А. Манжоли. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 379 с.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник. / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
4. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу: підручник. / В. І. Муравйов. – К. : Інститут законодавства, 2008. – 303 с.
5. Основи міжнародних фінансів [Текст] / О. І. Рогач, Т. С. Шемет, С. А. Циганов та ін., за ред. О. І. Рогача. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 496 с.
6. Ступницький О. І. Міжнародна міграція робочої сили та механізми її регулювання: підручник. / О. І. Ступницький. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 272 с.
7. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник [Текст] / В. А. Манжола, В. Ю. Константинов, С. В. Андрущенко та ін. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 512 с.
8. Міжнародний бізнес. / за заг. ред. Вергуна В. А. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2009. – 720 с.
9. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник [Текст] / О. А. Коппель. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2009. – 601 с.
10. Румянцев А. П. Міжнародна економіка: підручник. / А. П. Румянцев. – К. : Знання, 2009. – 541 с.
11. Міжнародні відносини та світова політика. / за ред. В. А. Манжоли. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. – 863 с.
12. Право Європейського Союзу / за заг. ред. Муравйова В. І. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 970 с.
13. Скринька Д. В. Право Світової організації торгівлі: підручник. / Д. В. Скринька. – Бібліотека кафедри міжнародного права. – К. : Видавничий дім «Промені», 2010. – 337 с.
14. Рогач О. І. Міжнародний інвестиційний менеджмент: підручник / О. І. Рогач, П. В. Дзюба. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. – 495 с.
15. Європейські дослідження: навч. посіб. / В. А. Манжола, В. В. Копійка, О. І. Шнирков та ін. – К. : Либідь. – 510 с.

16. Інформаційна безпека держави: навч. посіб. / М. М. Рижков, А. Є. Макаренко, М. А. Ожеван. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 476 с.
17. Кузнецова Н. В. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини: контроль за рухом капіталу в сучасному світі: навч. посіб. / Н. В. Кузнецова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 447 с.
18. Матвієнко В. М. Дипломатія України з найдавніших часів. / В. М. Матвієнко, В. І. Головченко. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2008. – 200 с.
19. Міжнародні відносини ХХ століття: навч. посіб. / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук. – К. : ФАДА, ЛТД, 2008. – 280 с.
20. Основи інформаційної безпеки держави: навч. посіб. [Текст] / В. П. Гондюл, М. М. Рижков. – К. : ІМВ, 2008. – 250 с.